

Có những chùm hoa không bao giờ nở được. Những màu tím hoá thân vào lá cây. Những bông hoa ấy cả một đời phải nhờ sắc hoa của đồng loại để nói về mình.

Lại có những chùm hoa hướng thẳng lên trời mà nở. Chúng chấp nhận tất cả nắng gió mưa sa mà ngạo nghễ khoe sắc. Sắc tím trên cánh cũng đều và mịn màng, ánh lên sức sống. Sắc màu không chịu khuất lấp dưới bất cứ một tác động nào.

Ngày ấy, Đại tá Trần Mạnh khi còn là cán bộ quản lý khu vực, được Trưởng bản Sùng A Tông đưa đi thăm bản. Ngày ấy, cây thuốc phiện còn được trồng công khai trên các nương, trên núi. Trưởng bản đã nói với ông khi cả hai người nói đến việc trong bản có nhiều người nghiện thuốc phiện, cả ngày nằm co trong nhà ôm chiếc đèn bàn, việc nương rẫy bỏ mặc cho vợ con.

- Cây có đời cây, người có đời người. Nhưng cái cây, cái hoa sống với người thì nó cũng mang nết người đấy.

Ở với đồng bào, ngày đó ông biết. Người Mông hay nói lý. Cái lý của người Mông nghe rất đơn giản nhưng để hiểu được nó lại phải có sự trải nghiệm. Thậm chí, có nhiều điều, sự trải nghiệm cũng chưa thể hiểu hết mà cần phải có văn hóa của đồng bào mới có thể lý giải được. Theo các nghiên cứu thì người Mông trước đây cũng là tộc người có nền văn